

A szocialista versenymozgalom főbb tapasztalatai az MN Központi Katonai Kórházban

Dr. Tomcsányi Katalin orvos őrnagy és Bottó Imre ezredes

A szocialista versenymozgalmat az elmúlt években azzal a célkitűzéssel kezdtük el újjászervezni, „megújítani”, hogy az intézet sajátosságait figyelembe véve a korábrinál hatékonyabban segítse elő a megelőző és gyógyító tevékenységet, a tudományos munkát, a szocialista gondolkodásmódot, a kisebb és nagyobb osztályok, részlegek közösségi szellemének fejlesztését, javítását.

A munkaversenyekkel kapcsolatos nyilatkozatokból, cikkekből itt-ott kitérünk, hogy egyesek túlértékelik, mások kisebbítik szerepét. Úgy gondoljuk, hogy e kérdésben is a reális, mértéktartó értékelés a helyénvaló. Mindenekelőtt arról van szó, hogy a katonai egészségügyben, és a Központi Katonai Kórházban is, a mozgalom beépült intézményrendszerünkbe, mind többet foglalkozunk vele hétköznapijainkban és ünnepeink alkalmával egyaránt. Közös feladatunknak tartjuk, hogy az é területen jelenlevő – mással nem pótolható – értékeket megőrizzük, továbbfejlesszük, s a kétségtelenül meglévő formális vonásokat háttérbe szorítsuk, illetve elhagyjuk. Mindebből az is következik, hogy keressük azokat az újszerű módszereket, amelyekkel a munkaversenyben a minőségi elemek kerülnek előtérbe. Arra törekszünk, hogy közelítsük, megteremtjük a gyógyítómunka és a munkaverseny összhangját, biztosítsuk a folyamatosságot, a verseny követelményeit ne csökkentjük és fel kell lépünk a számszerűségekre való törekvésekkel szemben.

Az a tapasztalatunk, hogy a cél elérése érdekében, ha van *értelme* a feladatnak, ha jól követhető a végzett munka eredménye és ha a munka megkapja megbecsülését, a három műszakban dolgozó nehéz fizikai és felelősségteljes szellemi munkát végző egészségügyi dolgozók is lelkesen vállalnak további feladatokat.

A két évtized munkája bebizonyította, hogy a nem termelő üzemben – így a kórházakban is – van létjogosultsága a szocialista munkaversenynek, sőt a lendület fokozódik. 1978 óta megkétszereződött kórházunkban a versenyben részt vevők száma, 1985-ös versenyévben már 750 polgári dolgozó tette meg vállalásait 55 brigádban.

A brigádtagságot ma már ki kell érdemelni. A brigádvezetői értekezlet határozata értelmében új dolgozó 1 év várakozási idő alatt bizonyíthatja munkájával, szakmai képzettségével, társadalmi tevékenységével, hogy érdemes a brigádtagságra.

Az 55 brigád szervezése, irányítása, a vállalt feladatok teljesítésének ellenőrzése., értékelése nem kis gondot ró a parancsnoki vezetésre és a pártpolitikai szervekre.

A főszakorvosok által vezetett ellenőrző bizottságok több hetes ellenőrzés után teszik meg javaslataikat a brigászervezői értekezletnek elfogadásra. Az elért elismeréseknek nagy erkölcsi ereje van, az anyagi elismerésnek határt szabnak a parancsnoki jutalomkeret korlátai, és igazán nem érheti vád a munkaversenyben részt vevőket, hogy anyagi elismerésért dolgoznak, hiszen brigádtagonként 500-700 Ft-ig terjedő anyagi elismerést kapnak évente.

Brigádjaink három fő munkaterületen, gyógyító – diagnosztikus – hadtáprészlegek dolgoznak együtt, egy közös célért: a betegellátás szakmai és etikai színvonalának emeléséért, a beteg és az

ápolószemélyzet közötti kapcsolat személyessé tételéért, a jobb ápolási körülményekért, a beteg együttműködésének megnyeréséért.

A kor színvonalán álló új tudományos ismeretek alkalmazása, a legújabb diagnosztikus eljárások bevezetése a korai diagnózist és korszerű terápiát szolgálja és mind a katonaegészségügyben, mind a polgári egészségügy területén szakmai tekintélyt szereztek dolgozóink számára.

Az alapfeladat – a gyógyítás – mellett önálló tudományos tevékenységről ad tanúbizonyságot az 1985-ben megjelent 21 szakdolgozat, 3 elnyert pályázati díj, nagy szakmai sikert aratott a kórház 40. évfordulójára rendezett tudományos ülés, ahol 20 előadás hangzott el. Rendszeres a kórházban megrendezett Fialatok Szakmai Fóruma.

A szakdolgozók szakmai képzettségét van hivatva ellenőrizni az egyik brigád által alapított és indított „Markusovszky Kupa” szakmai vetélkedő. A nagy szaktudást kívánó verseny győztes csapata büszkén őrzi az elnyert kupát a következő versenyig.

Az évek folyamán egyre betegcentrikusabbá váló brigádok nagy gondot fordítanak a betegek felvilágosítására. Ennek érdekében szervezték meg az ún. „Stúdió” programot. Ez az elnevezés 10-15 perces előadásokat takar, amit délutánonként hallhatnak a betegek a fülhallgatós kórházi rádión. Az összeállítás számukra érthető nyelven nyújt felvilágosítást egyes betegségekről.

Itt szeretnénk kiemelni, hogy ez a program is bebizonyította számunkra, hogy a különböző területen dolgozó brigádok milyen sokrétű tevékenységet alakíthatnak ki.

Pl. a cukorbetegségekről szóló sorozat első előadását a tünetekről, kezelésről a belgyógyászati osztály brigádja írja, a második előadásban a diétás szolgálat a kötelező diéta alkalmazásáról, az étrend összeállításáról beszél. Míg a harmadik előadásban az ételmezési szolgálat brigádja az étrendminták receptjeit ismertetve ad gyakorlati tanácsokat, ajánlva az általuk összeállított szakkönyvet és diétás tanácsadó füzeteket.

Az előadások a permetezőszer mérgezésekről, az alkohol és dohányzás ártalmain keresztül, a beteg jogai és kötelezései a kórházban ismertetéséig tartanak. Jelenleg 25 előadásból álló sorozat állandóan bővül.

A szocialista tudat irányította felelősségvállalásként értékeljük azokat a vállalásokat, amelyek a gyógyító osztályok betegfelvételi napjain a folyamatos és gyors betegellátás érdekében az ügyeletet adó szakdolgozókon kívül 1-1 brigádtag túlóra vagy műszakpótlék nélkül – brigádvállalásként – ügyeleti szolgálatot teljesít. Egyre anyagiasabbá váló életünkben nem gyakori, de követendő vállalások ezek.

Dolgozóink közösen vállalt munkáját dicséri a nyugdíjas dolgozók évi – rendszeres szűrővizsgálatának megszervezése is. Ez a törődési forma sem általános még. A nyugdíjas dolgozót teljes körű szakorvosi kivizsgálásban, majd az esetleges panaszainak megfelelő kezelésben részesítik. A brigádvezetők kísérik a nyugdíjasokat a vizsgálatokra, soronkívüliséget is biztosítva adják meg a tiszteletet az utódok, a nehéz munkát végző elődöknek.

Az évi több ezer órás társadalmi munka egyik eredménye, hogy a kórház horányi üdülője évente a brigádok munkája nyomán újul meg, s elképzelhetetlen olyan helyzet, hogy egyes részlegek felújításakor, festésekor, vagy szerelési munkák esetén társadalmi munkájukkal ne járulnának hozzá a takarításhoz, az előkészítő vagy befejező munkánkhoz – jelentősen csökkentve ezáltal egy külső vállalatnak kifizetendő munkabért.

Brigádtagjaink szervezik és vezetik a kórházi dolgozók részére szervezett BASIC, Aerobic, KRESZ és autogen tréning tanfolyamokat.

Nincs olyan felhívás, amihez ne csatlakozna rövid idő alatt a brigádok többsége. Így gyűjtőtűntünk segélyt az SOS gyermekfalva, a földrendéskárosultak részére, a Rehabilitációs Központ és a Nemzeti Színház felépítésére.

Fiataljaink minden irodalmi, zenei, mozgalmi vetélkedőn nagy létszámmal vesznek részt. Felkészültségüket mutatja, hogy hadtápszintű versenyeken I-II. helyezést érnek el.

A közös tevékenység szép példája a gyermekintézmények patronálása. 14 iskola egészségügyi felvilágosító előadásait vállaltuk évek óta folyamatosan.

Eredményeinket százalékban ugyan nem lehet kifejezni, de nem termelő munkahelyünk ellenére gazdasági eredményeink is figyelemreméltóak.

Magyarországon beszerezhető alapanyagokból előállított reagensekkel *jelentős valuta-megtakarítást értek el diagnosztikai osztályaink*, fixir-oldatból történő ezüst visszanyeréssel, röntgenfilm leadással, hulladékértékesítéssel, vérkészítmények átadásával, energiatakarékossággal 1985-ben 5 069 186 Ft-ot, a nagyszámú újítás bevezetésével további 1 860 000 Ft-ot takarított meg az 55 brigád.

Több fórumon elhangzott javaslatunk ezzel a megtakarítással függ össze. Gondként jelentkezik számunkra is, hogy a szocialista versenyben elért címek után járó pénzösszeget a kórházparancsnok jutalmazási normájából kell kifizetni. Ez napjainkban már az évi keret 16-17 százalékos felhasználását jelenti. A jövőben ez a mozgalom továbbfejlesztését is befolyásolja. Javaslatunk, hogy a brigádok által ténylegesen megtakarított és befizetett összeg (648 978 Ft) bizonyos százalékát az adott szervezet visszatarthassa. Így érdekelttségük is jobban növekedne, ugyanakkor „önellátók” is tudnának lenni.

A lelkes nagy létszámú közösségünkben alapelv, hogy mindenki ötlete fontos, ha a kitűzött célt szolgálja, lényeges elv a gondolatébresztés, a közösség érdekében vállalt együttműködés, az egyes osztályok, részlegek között kialakított azonosértékűség, az összetartozás érzésének kifejtése. Így érvényesülhet igazán a munkahelyi demokrácia, hiszen az osztály- és részlegvezetők együtt dolgoznak brigádtagjaikkal vállalásaik teljesítése érdekében együtt büszkék a szocialista munkaversenyben elért eredményeikre.

Ez történt 1985-ben is amikor az MN Központi Katonai Kórház elnyerte a „*Szocialista Munka Intézete*” kitüntető címet.

Tudatosan haladva a megkezdett úton Váci Mihály ideillő soraira emlékezünk:

Nem elég álmodozni,
Egy nagy-nagy álom kell,
Nem elég megérezni,
de felismerni kell!
Nem elég sejteni,
hogy mikor jön el:
A jövőnket tudni kell!